

A C A D E M I A
HISPANO-FRANCESA

AVENIDA DE LA PUERTA DEL ÁNGEL, 23

(ESQUINA A LA CALLE DE SANTA ANA)

TELÉFONO 11723

BARCELONA

CULTURA GENERAL
COMERCIO - IDIOMAS

APUNTES

DE

Inglés de

R. Boix i Marselles

deí hi ha ordre
en tots els

ordres.

Dimecres, dia 28. d'octubre del 1936.

He anat a signar la tarja d'inscripció militar a Montcada i al tornar he passat a parlar a la mestresseta Carme a Verdum. He estat amb cert temor perquè no m'ha refart a una lleta que vaig transmetre-li la setmana passada. Comia que ~~no~~ em rebés fredament però tot ha anat bé. Naturalment, que, assalutada del contingut de la missiva, al moment de donar-se la mà hi ha bagant una lleu guspira de compliment artificial, motiu atribuït a mi per la temença encertada i a ella, pel rubor que ha de representar el rebre un jove per segona vegada en breu espai de dies, en un lloc on hi han persones que saben la condició i l'estat social d'ella i el meu. He comprès, ~~durant~~ la conversa, que de tornar jo allí podria fer més comentaris i suposicions no del cas, i a més, reconec que essent ella jove i casada, als ulls dels altres no es hi ha de constatar el fals de la nostra amistat. Per això em sap greu no recorre-la en l'únic lloc assequible ara, i hi renunciï de bon grat perquè li reüll bé.

En la lletta li deia si el prop. punt visible podia

sortir amb mi per tal de parlar llargament de tot l'ocorregut durant la nostra separació? Ella em va dir que la rebia el divendres, però a mi s'escudava sobre el que em tenia: el diavole, i una bona lliure de la setmana, l'obliguen les seves tantes de mare, de muller ^{adone} i de filla; i el diumenge sortí fora de Barcelona.

M'ha dit que era casada i que com que ja estava fet, havia de seguir el ritme i la conducta impasada. La meua perdedora me l'ha qualificat de perillosa per la meua joventut i amistat, i preveu, al meu entendre, que un altre apropament podria arribar a qüestionar gairebé oblidades i de conseqüències ^{poter} imprevisibles. Jo he fet un ric i oní a aquest diàleg tan interessant però no obstant he copiat tot el fons dramàtic de la conversa.

Estic completament convençut (i em dir dirò no ser fora cap motiu de vanitat), que aquesta bona noia, en el temps de la nostra companyonia, havia arribat a enamorar-se de mi. Primer vaig creure que no fos més que un motiu per retardar el meu casament, massa prematur potser, però ara estic en la creença que si ella em parlés sincerament, confessaria que s'enamorà de mi.

Jo, burlós; no sé si per sort o desort, no em'n
 valer aduans fins que va ésser casada. És que
 llavors estava encara ofuscant per aquella Estrella
 incinera i no veia al meu voltant quelcom
 més fur que aquella ferra pretenciosa.

Des de llavors fins ara, m'he donat compte que
 jo podia haver estat felicit amb aquesta dona; potser
 era la "merca", i al deixar-me-la escapar per un
 enaparrament feruicís, va ocasionar la infelici-
 tat d'ella i qui sap si jo davre d'ésser vic-
 tima de la mateixa desort.

La culpa de tot això no la tinc jo, que no hi
 veia al meu entorn; no la té ella, que no podia
 exterioritzar els seus sentiments; la té aquesta socie-
 tat corrompuda i carregada de prejudicis estúpids; la
 té aquesta moral ridícula i antisocial que no situa
 en el mateix pla l'home i la dona, a la que pro-
 hibeix proclamar els seus sentiments més íntims.

Si ella, la societat, li hagués permes legalment poder-
 me dir els sentiments que per mi sentia, sense que
 això pogués considerar-se l'inqualificable que deu
 ara diria, potser llavors jo m'hagués tret la pena
 dels ulls i hagués vist la pareia que em voltera,
 ja jo, com ara fa una dona, hagués pogut acceptar

47.
o no, i tal vegada podrem veure fet una
parella felix, mentre que ara ella sent que
no ho és, ell tampoc i jo no ho sé encara. Cexo,
caro, nouis...

Dimecres, dia 30.

Al sector centre ha recuperat una ofensiva
formidable per part de les forces lleides i Largo
Caballero, mentre el Consell ha declarat que
són les condicions necessàries per aconseguir la
victòria. La U.R.S.S. ja deslligada de la fama de
no intervenció ha fet arribar els ^{seus} auxiliis.
Cerebell porta la "foto" d'un tone formidable
sovietic. Salut a la U.R.S.S.

Dissabte, dia 31

He anat a la Caixa per tal de cobrar i al ma-
tí també acompanyar-me dels companys, fins que
hi donaria el propòsit de renovar el proper dilema.
Al mateix temps m'he acompanyat al Secretari Gene-
ral i del Comitè. Tot m'he donat fet un reunió
afectiva i alhora d'admiraçió ja que sóc jo l'únic
que en aquest moment m'he restat. Principalment
el S. G., sense d'arrigar els seus

religioses i dretistes, m'ha recomanat repetidament molta sort amb expressives apretades de mà i amb els còps a l'espatlla. Ningú que no el conegué's hagués dit que era o almenoys havia estat aquell senyor. Semblava un entusiasta de la causa antifeixista, i en casari, crec fermament que no ho és del tot. I si no ho fos gens, se li podria dir que és un dipòcita finíssim i un no menys hàbil fingidor.

Heus ací però que puau ja tot estessa a punt per partir, a les set m'arisen inesperadament que el meu pare havia pres mal. Com que jo l'esperava a Barcelona a les quatre de tret i llavors era les set, m'ha cregut que ja fos mort. Durant el trajecte de Barcelona al Dispensari de Sant Andreu, m'he martiritgat terriblement pensat amb aquesta terrible suposició. Lucrècia he vist que es bellugava a primera maldada, m'ha marxat un pes terrible de sobre i malgrat la greu ferida; doble fractura de la cama dreta, he respirat aferragat.

Tot seguit l'hem traslladat a la Clínica de Cirurgia de la Casa de Jesús i junt amb la mare, que també havia rebut un pic

els seus deixats instal·lats a una cambra de l'esmentada Clínica.

De l'autoritat causant de l'atropell no se n'ha pogut prendre ni el nombre; s'ha donat a la fuga ~~immediatament~~.

Dimenge, dia 1er de novembre del 1936

Aquest matí he restat a casa fins que ha retornat en Tinet de veure el pare. Després hem dinat a casa de la Mercè i tot seguit he marxat vers Barceloneta a veure el ^{pare} pare. Abans he anat a dir a la Secundina que no podia anar amb ella aquella tarda com barriem prèviament, seguit a l'accident ^{he sentit bones raons per no fer-hi, s'imposen} del meu pare. També he passat pel la Caserna on m'he acuriat dels meus companys, però que jo devia m'he d'encarregar de l'escola del pare i per tant he tingut de fer baixa a les Milícies. No obstant, si guerié prompte em reincorporaria al meu lloc.

Dilluns, dia 2

Aquest matí a les vuit he pres possessió de l'escola del meu pare amb caràcter interí. Fins

dentjar. b. del infortunat en meuen altra volta a l'honor d'esser membre.

A la tarda, després de la classe he anat a Barcelona per tal de justificar a la Caixa el trasllat del meu pare a la Clínica

Dijous Diviners, dia 4.

Precipitadament he anat a Barcelona, cridat pel meu pare, seguit a peu el Dr. que l'existencia volia parlar amb mi. Quan hi he arribat ja era fora; no obstant he aprofitat la tarda fent diverses diligències relacionades amb el cas del meu pare.

Dijous, dia 5.

Avi he parlat amb el Dr. que devia ha d'operar el meu pare. Volia saber la nostra posició economica seguit a peu el meu pare no gaudiria de favor absolut a la Clínica. Li he manifestat que la Caixa de Pensiones es feia càrrec, de moment, de tota les despeses.

He volutat comolment a una companya i el meu marit, de gran jo estona a la Guadusca de Ripollés. A més, a més he tornat a la Caixa per

61.
parlar amb el Comitè sobre el cas del meu
pare. M'ha promès intervenció favorable per sta-
nuar les despeses.

Comtal se vintat als compans de la Secció.
Ets s'han lamentat de l'acident ocorregut al
meu pare.

Dijous, dia 6.

Han anat la mare i el Comtal a la Pléve
per ésser arribat el dia de l'operació, però no s'han
feta ^{de Doli} per no estar en innòcua la coma. Potser
serà curat.

Jo, tinc ~~unes~~ preocupacions profundes: la del
meu pare i la de la guerra. Hem dit que a Ma-
drid es lluita a les portes. La situació és
tan greu que ha arribat al seu punt àlgid. Ma-
drid diran que serà la tomba del feixisme i
ho hauria d'ésser, mes si d'instantsament no ho fa,
se li ha de evitar la pesta en qualsevol lloc però
prompte.

Es tan enredat l'ajut del feixisme internacio-
nal que impedeix vivament: Aviadats, avians, tècnics
i tota classe d'arma bèl·lica, procedeix y airel

totalment d'Alemanya i Itàlia.

Dissabte, dia 7.

Campor m'hi han fet l'operació al meu pare. De veure que encara la cama seu estar un xic inflorada.

Jo continuo la tasca a l'escola del meu pare. Em veig davant compte que si aquets infants els hagués de dirigir definitivament jo, encara que ni he algun d'esperit rebel, aleshora per ferme'ls tots meus.

Les dues preocupacions enumerades abans continuen amb la mateixa persistència: La una representa un greu nostre economic després del nou i l'altra en fa estar en tensió durant tot el dia. Madrid! Madrid! Madrid!

Diumenge, dia 8.

All mateix he fet un xic d'exercici gimnastico-frontonista i després m'he dutxat. L'última que aquesta dutxa nostra no ripi a l'interior, car el panar per fora és perillós.

Després de dinar he anat a Barcelona a veure la Secundina i d'allí a la Plència on est

haviem de trobar amb la família d'ella i la nostra.

Comi se farà bastant amb ella i continue tenint la mateixa opinió darrera. Des de que veic a Barcelona és la veia que més m'ha interessat. I així hem parlat per circumjecció a un mateix hora,

Dimarts dia 10

Tot els diaris parlen en termes exagerats i coluroso de la grandiosa remanifestació del ^{prop passat circumjecció} en commemoració de la Revolució Russa i Leningrad a la U.R.S.S.

Ém segur molt no poder assistir a la dita manifestació; en efecte he llegit ~~de~~ bastants diaris i vaig enlutar-les per ràdio a intervals.

Un fet que resulta molt és que el càndid ^{general} de la U.R.S.S., camarada Orlénko, s'adreça al poble de Catalunya en català. És molt significatiu i alhora un gran èxit per als indiferents espanyols que sembla que tingui a menys parlar la nostra llengua gràcies a casa nostra vivim, treballen i miren. Un home que ve de l'altra banda

que el seu idioma no te completament raprelació amb el català, 54
d'Europa d'ara, en pocs dies: la primera
a aquesta espangit, curiósates o no, que en ~~tant~~
molts anys no arriben a conjugar una oració
en català i la segona a aquestes explicacions
que no es preocupen de la llengua del país que
han estat escrivint, precisament perquè no representen
bé el seu país, puix que la millor manera
per a conèixer un poble és parlar-li amb
la llengua.

Aquest ementat país que ja tenia la majoria
de les simpaties del poble català, el simpatge
se les captà definitivament total. Ell i Camparany
peran els dies de la jornada; i després entre l'en-
tusiasme de la multitud s'abracaren amb els
curiositats.

La desfilada, que devia ser fantàstica, mai vist.
Quant estaven fent el recorregut a l'escola
me'n vaig aixotar que devia aparar el meu pare
i que estava bé. En ha fagut molt aquesta
nova, un altre me'n signen que no volia i
me'n, inesperadament, ens dincen que ja estava
fet.

Heu correput a la Clínica i fectivament,
estava bé.

54
dane, i els infants van a salvaguarda dels
nostres trets i després ballejaven anoles i
quandries.

Que Madrid vegi fent el seu ofici per atribuir
a tots aquests pretorians esperances.

Dimecres, dia 20.

El meu germà Pere ha rebut ^{algun} avís de
mort més gran de la seva vida. Per una la-
mentable equivocació estigué a deu mil llires-
tre d'ésser afusellat. Resulta que estava
trametent per mitjà d'un heliograf al cim
d'un turat a uns altres companys seus
situats a una altra casa i una revolleta
de patrulla el prengué per un fracció
que demana ordres superiors a algun consell
fraciós també. El detingueren i sense adre-
tre cap explicació anaren a fusellar-lo.
Quan ja estava de cara la pared i davant
les exclamacions d'innocència, un del rumbí
propia dur-lo a la Conselleria per tal d'au-
rigurar. El meu germà quan ja es veia les
bales a sobre i sentí de putar-lo a Defensa, re-
pirà soluat, puix que allí tot requit semestà

qui era i a la Caserna que pertanyia.

En resum un cert formidable al meu germà que és un seguidor de la causa antifeixista i una extrolimitació de poder, desconfida i indigna dels del rang que podia resultar-los-hi car...

Dimarts, dia 21.

Aquest matí s'ha confirmat la notícia que el lluitador llibertari Duranti havia mort. Heu del aquesta pèrdua perquè analitzat ell i les seves idees era un antifeixista consumat. També, per aquesta darrera categoria Barcelona li tributarà el seu Lluçenç postum.

Dimecres, 22.

Al matí he anat a Barcelona per tal de rebre l'encàrrec de Josep, recent arribat de Lleida i acompanyar-lo a la Clínica a veure el meu pare. Durant tot el matí heu estat al costat del pare moltant per la notícia la grandiosa manifestació del dol per la mort de Duranti. Després heu anat a dinar junts i a la tarda, ~~heu~~ en havent-los

reuniscat d'all hiem anat amb en Enric
al Poble Nou.

Avui com que ja pel la tarda m'eti hem
vist el pare i ven que a la tarda plouia
intencionalment hem anat al cine amb les ger-
manes Lluís.

Aquesta setmana en les meves reflexions
amorals he arribat quasi a conèixer-me que
la feminina no arribaria a ésser el meu
tipus. La cultura seria, les meves concepcions
sobre l'amor i la vida em semblava que
era quelcom incompatible, mes en pensar-la
em veiem un peid.

Altri quan deuria a veure-la no portava
en mi la il·lusió que feia deia el meu germà
per la Paquita; el veure però devia canviar
el parer.

No sé si aquestes visites setmanals ven aca-
bar-se; unis desitjaria una cosa: que si ella
ha d'ésser precisament la companya destinada,
podria acabar de conèixer-me ben aviat i si
pel contrari m'haig de crear un ambient que
que m'ha de produir desol i incompatibilitat
ahora, que s'acabí com més aviat millor per

atenuar els seus efectes i que no hagi de sofrir una desil·lusió com ho heu ja he passat.

Dilluns, dia 23

L'enterrament de Durruete ha estat el que em pensava: Una gran manifestació, important de del i alhora antifeixista; Tots els petits antifeixistes, ^{hi} han anat amb bandes pancartes i banderes; autoritats i quilibristes i també la Barcelona antifeixista amb unitat.

Durruete en guiant a glòria, no podia haver mort més oportunitat. ~~Almirante Durruete li tribueta l'homenatge postum pel seu sacrifici antifeixista i a~~

Dimecres, dia 25

Sembla que es comença a vislumbrar en el panorama internacional una ambient favorable a la causa d'Espanya, davant del, inqualificables mitjans que duplen els haurios per intentar arribar incògnitament Madrid.

Primer bombardejaren les escoles i presoneries, el infants, després les fàbriques i cementis;

més tard els musees i palaus artístics,
i ara una altra noua terrible: han incen-
dit i destruït amb el mateix procediment
que el Trotski, la formidable Biblioteca Nacional.

Quasi sembla impossible creure que haves
per voler imposar una política i una ven-
duda correctiva ~~total~~ ^{total} i monstruosos crims
destruint l'art, la cultura, i el més gran,
el més terrible i indignant: els infants. «La
Vanguardia» ²¹⁻¹¹⁻³⁶ porta una foto de ~~els~~ ^{els} ~~infants~~ ^{infants}
infants destruïts en una escola.

I Alemanya i Itàlia reconeixent la «festa»
dels crims que ordenen contra aquest
crim. Tobra Obissínia!

Dijous dia, 26.

Podria jo veure i saber de més. Creu
la premsa porta el "text" de l'acord germano-
soviètic contra la Internacional Comunista. Aquests
visions militaristes fan l'indescible per no en-
sorgir-se per la seva pròpia base i s'alien com
garçons, però no els hi voldrà. La Internacio-
nal Comunista, al contrari del que ells diuen
no representa cap perturbació i anarquia

a la pau. ^x L'única fatiga dels magistres són
aquests feixistes per inventar els papers!

Mentj and que ningú se'ls creu.

Un altre exemple de càrrega embus-
teria: Franco prenent Madrid.

A propòsit de Madrid; vivint el degà
de la Facultat de Medicina d'aquella ciutat
ha donat un relat del bombardeig de l'es-
mentat edifici i de l'Hospital de S. Carles amb els
anexos. Fou prou terrible i criminal que
condemna una vegada més els feixistes.

Mentre l'edifici cremava els ferits, gaire-
bé tots recents operats, saltaven del llit
per salvar-se del foc unió d'una força
general, mentre els camillers, i practicants
i metges esportaven l'leva sense inutilment
i ploraven de ràbia i de dolor sense po-
quer per no.

Si es que Franco i els seus seguidors
creuen que així rendiran Madrid, s'equi-
voquen, car aquests atacs són indignants
als seus propis homes fa que esferimen
més els seus defensors. Franco podria entrar
però no a Madrid, se'ns veia a un minut infernal

de riu.

Oh! l'Embassada alemanya obligada a ser allotjada, era ja un fortaler refugi del "impres" columnar.

Dijous, dia 27.

Avui en Donat ha estat una conversa sobre la Secundina; m'ha dit si m'agrada etc. Jo hagués pogut dir-li moltes coses sobre el que ell volia saber, mes m'he callat més que no m'he dit perquè no tenia ganes de parlar d'aquella qüestió degut a que parlant poc no solucionava res i parlant molt, a la millor no m'ho hagués comptat.

M'ha dit que la seva germana li agradaria que em prometessin i ell també li plou. M'ha assegurat que ella hi accediria. Sense cap vanitat ho suposava així mateix. Però, jo no estic decidit; em costa, ho reconec, mes si estic és per no fer una lamentable errada i que després costaria més de reparar que no pas amb qualsevol altra, per respecte a ella, a la germana, al meu germà i tota la seva família.

A ella la copen dos o tres més i diu

que espera ~~la meua decisió~~ ^{que jo en decidí}. Jo, pel contrari, espero la meua, la qual decidiria, com ja he convingut, que fos ben viciat, en pro o en contra, però ríspidament.

Dijumenge dia, 29

Orni he tornat a veure la Penoldina i he notat que des de la darrera visita s'havia engrisat un pic. Al principi de la tarda em semblava que em averriçava, com havia d'anar a la Clínica, i, efectivament, així ha resultat, mes quan l'he notat acompanyar a casa ella ha recordat quebeu soler els meus primers mesos d'ací a Hostocada i me ha dit que veient em veia anar a l'estació, on em seguia amb la vista fins que em perdia... i jo, sense adonar-me'n mai. Si és sincera aquesta confesió, és quebeu que prova ja almenys una simpatia de diel.

Parlant d'això, jo he exposat el motiu pel qual jo no sols no em fixava amb ella, sino ^{en} amb cap veia, ja que tenia el pensament al voltant a Lleida. És la regana víctima indirecta.

5
ta d'aquells amers fracassats.

Ja propòsit de la noverna ha vingut l'inevitable, o sia el de la formalització d'unes relacions amb ella. Jo, comprenc que ella, malgrat que no ha exigint res immediat, l'artista la veu; ha fet una insinuació que jo he complert tot seguit i que en veritat veu ha posat en un apart, car jo, nervi, potser, estípid i posat en la meua indiferència, però és que encunya tant me fracàs!

Aquella de Lleida, després d'haver-li posat eterna veig veure que no em convenia, i el dolor per oblidar-la va durar temps, però com que no hi havia res formalitzat, a la fi a sobre al cor. *Com un somni*

Heus ací la causa perquè jo tantejo i espero, ja que ara amb la Secundina no puc fer bo això ni voldria fer bo per res del món. I podria donar-se el cas que per exemple em presentessin, però que després en el fons no fóssim d'un per l'altre. L'honor, el vincle a mi, el lligam social, la família, etc., em retindria i de segur que per aquest motiu no seria capaç de deixar-la. Què vindria

després? Segurament: que per una excessiva rapidesa en la formalització quan encara me
 sus cercinisme a fons, podria resultar des-
 prés la infelicitat ambdós per tota la vida.

Des a quatre hores de confiterització durant
 quatuor o cinc dimenges és molt poca ^{ra} perquè
 tant ella com jo ens hàgim pogut formar un
 criteri fonamental del nostre gènere i caràcter.
 Jo sé ben poc de com ella pensa, del seu caràcter,
 de la manera com s'imagina la vida, de
 l'amor, etc., i crec que ella no sap gaire
 més de mi.

Quan el meu germà es prometé amb sa ger-
 mana estava típ de parlar-li de ballar-hi i feia
 prop de tres anys que la coneixia. Jo, amb ella no
 tinc cap d'aquests tres preliminars. La conec,
 sí, fa temps, però vivia fora d'ací i quasi mai
 la veia.

Jo, tenc el propòsit de dir-li una cosa, mal-
 que tenc que ella no la comprendrà prou bé
 la prouíssima sinceritat del que li diria: El
 meu desig fóra de confiteritzar una tempora-
 da ^{com ara} perquè tant jo com ella, ens poguéssim
 donar compte si vertaderament som l'un per

l'altre. En aquest cas i prelude, seria una cosa purament d'amistat; cosa si digníssima, a "prova", però una prova de sinceritat recíproca sense cap lligam familiar ni social. Cas que després les nostres idees, caràcter, etc., fos comú, llavors podríem lligar definitivament les nostres vides amb tota la "xarxera" de prejudicis de la moral social que mor.

Explicar ací el vertader fons i el per què d'aquesta qüestió fóra llarg. En síntesi diré però que voldria trobar la meua companya de tota la vida, la companya ideal, la que estigui unida a tu per vertader amor. És cosa ben difícil dins d'aquesta societat ^{també} que s'agitant, mes seria desgraciat tota la vida si el destí em depareís una companya que no m'és ni sostingués amb ella el lligam social o la possible cooperació. És clar, que, el divorci i altres mitjans ho solventen, però són solucions bones que jo no voldria haver d'utilitzar mai.

Què més ideal que una bona companya de cos i ànima per tota la vida! És una idealitat sublim! Una parella que per oment de l'amicença del caràcter tingui encara més; que

estima, amor; molt amor! Això és el que jo voldria. Ho trobaré? La Providència té la paraula.

Dilluns, dia 30.

El permís per continuar a l'escola del meu pare, mentre ell me pugui fer-ho ha hagut de perllongar-se. D'una part m'he alegrat, car la mainada aquesta és bona i hi treballa a gust.

De la guerra, novel que porten palament la ferotgitat pretoriana dels feixistes. França ha donat ordre d'arrasar tot el que trobin des dels tropes al seu país. A Madrid gairebé no queden escoles, ni feu barris obrers, obrers d'art, i museus en feu. Tunt amb els hospitals i el tret per ells preferit.

L'altre dia tiraren sobre Madrid una capsa que oberta resultà que contenia un aviador lleial desquartitzat. Cada company se'n jurà venjar-se i lloc de rendir-se. Aquesta crueltat tan refinada és la última paraula de la barbàrie.

I un altre cas: El fill de Largo Caballero, president del Consell estava pres per els feixistes; aquest anunci-

ren que si els lleials mostren al cap de Falan-
ge Primo de Rivera, ell mostren el fill del
President. Aquest sabia que signant la sentèn-
cia de mort que el Tribunal del Poble havia con-
demnat al feixista, signava automàticament
la mort del seu fill que no havia comès altre
delicte que ésser fill d'un pare siqu. El
President no vacil·là: «^{de peni} compleixis la sentència»
I el falangista morí, i el seu fill també. ^X Amb
tantes vides ^{que tenen aquestes vides tan bellíssim del seu,} que un poble no pot ésser vençut.

Dijous, dia 3 de desembre 1936

He parlat abir i avui amb alguns com-
batents de Madrid i tot el parlar d'una possi-
ble entrada dels feixistes a aquesta capital, tenen la
convicció que no entraran per Madrid el des-
tornaran per complet però Madrid no es rendirà,
diren. Els que marxarien no els coneixien Ma-
drid, mes ni després després tenessim que no
intentar entrar perquè llavors era Madrid
el que no voldria reconèixer els seus fills co-
vardes.

Diumenge, dia 6.

Al matí ha vingut en Daró, un company de l'època que hauríem estat camarades de grup a les Biliúes. Ha dinat amb nosaltres a casa en companyonia.

Per la tarda hem anat al Poble Nou amb el Couet. Aquesta setmana que havia esperat amb il·lusió el diumenge després de la conversa sostinguda amb la Suredina i l'interior, m'he decepcionat bastant, car després d'una espera bastant llarga per sortir de la casa en serveis, hem anat al cinema, i com que estava ple de gom a gom, gairebé en tota la sessió no ens hem pogut estar tranquils. I finalment quan ens hem assegut junts, no hem sostingut cap conversa interessant. Per acabar-ho d'adobar hem sortit massa tard ^{la germana se li ha prepat el te.} i en acomiadar-nos ^{doncs} no hi ha hagut res més que l'«un» retenir precis contestat igualment per ella.

Avui m'ha semblat que en quant a tipus, a desgrat que mai no ha estat idealment el meu, té a més un altre particular que no m'agrada: Sembla'm, pel pleus que està que ha d'ésser després grossa, cosa que no em plau. Això novel

21
dir però que amb el temps i començant que
és jove, pot canviar.

Dilluns, dia 7. 1er aniversari de la Caída

El Full Oficial dona una referència
del formidable enterrament que Barcelona tributà des
al ^{com}lluitador antifeixista alemany Hans Beimler,
condemnat a mort per Hitler i enviat d'un camp
de concentració dels nazis. Ha mort a Madrid
i era cap dels batallons alemanys de la Brigada
Internacional ja gloriosa. També ha mort el
seu lloctinent Schuster quan aquest intentà
salvar-lo.

Són aquestes pèrdues doloroses però que te-
nen la virtut d'estrènyer més els llaços de per-
manor de tots els treballadors de món, representats
a Espanya per les glorioses Brigades Internacionals,
unificats de combatents per la llibertat de
tots els pobles que veuen ací representant a
ells i singularment als seus oprimits per la
tirania feixista.

La sang d'Hans Beimler, com la de tots
espanyols i estrangers, tots germans, no rega terra
barma, no; fructifica ja en una pàtria nova de

72

treballadors lliures que es farà veure i es consolidarà demà.

Hi hagué discursos de diverses personalitats i entre elles el cònsol general de la U. R. S. Antonov Orsenko, i en català.

Com bé hi hagué abir a París, un gran miting a favor d'Espanya, en el qual havia d'assistir el President Campaury. Ell no ho féu, però hi hagueren representants representants de les nostres sindicals i molts oradors francesos. La pres-

La presència de Campaury fou substituïda per un gran retrat seu i milers de francesos l'aplaudiren al crit de «Viu per l'Espanya» i «Vive le Président Campaury».

Ell, en casari, presidí la 1ª Jovada de la Nova Econòmica a Montjuïc i féu un discurs de submissió completa i sacrifici esgotador per la causa dins el que ell representava en aquesta línia, i quin clima social podria desaparèixer per deixar pas a un altre més avengat. Ell no obstant d'acord bo veure, es presta a què si aquest temps ^{requerit} en benefici del treballador, la seva experiència i la seva integritat seria, si ho volen, pel treballador fins que com una

«l'ultima experiència» no serveixi més que per
lleugar-la.

En resum és una declaració de lleialtat
potent que bonora a ell i al càrrec i que a més
té quelcom de sacrifici noble que no arribo a mi
a interpretar ben bé...

Dinaces, dia 9. deembre

Ha passat la Puríssima, un altre dels
dels assenyalats per entrar de nou a Madrid, i
ref; s'han quedat al carrer. No es hi veuen ni
Jannes, ni Maries, ni Filars ni Puríssimes.
No hi han sortit a Madrid, hi ha benes dignes.

Mentrestant en veu feut de les seves i
així han metralletat i incendiat el pelan del
Duc del Infantado de Guadalupe, fortament,
jaia artística formidable. Tu sapies d'enum-
tar tots les barbaritats que feu, havia de parlar
de Galícia i el seu vius, de Palma i el
foradís fascista italià, d'Extremadura, d'Au-
dacunia, etc. Però no ho feig, no ho vaill
fer. Per dir-ho tot necessitariu un llibre i en fa
pura i fàctic allura parlar d'aquests deges-
nerats. Em sembla venentida que Espanya

de la gran paginat parís.

Dissabtes, dia 18 de desembre

Obrir una barxeta a Ginebra la remissió de la J. de N. i el formidable discurs del camarada Tays, el qual va fer una peroració diplomàtica referent a la guerra d'Espanya que mereixé el aplaudiments, i la simpatia i l'aprovació de tota l'Assemblea. No obstant, però, les sensacions sempre el mostren tan esbaldit davant el feixisme internacional, que crec que la J. de N. fracassaria una vegada més. Una prova d'això és que França i Anglaterra volen fer un armistici entre els rebels i nosaltres, en lloc de plantar cara als provocadors feixistes.

Un armistici amb un mal parit espanyol que s'han rebel·lat? Impossibile i intolerable! Així de «⁴ venguts ni vencedors» no pot ésser, perquè aquesta mala llavor feixista tendria a fructificar, i perquè no ho fangi han de desconfiar-se en la fàbrica dels treballadors.

Els rebels porten una tàctica igual a l'alemanya de la Gran Guerra. Aquell creu anys de mitja Europa i creuen un armistici

tià fuprà estereu ja vençuts i la vençuda era inevitable. Aquest són senyal de unitja Ed-
 fanga i a igual tàctica, igual devota. A
 A acabar los dones d'origenitat o que
 el vendessin sense conciença!

Diumenge, dia, 13. de desembre

Del matí, res de nou. Per la tarda ho
 acompanyast a la mare a les Clinics, i
 més tard han vingut les germanes Leo i en
 Couet.

Aquest diumenge la Seundina m'ha fet
 una impressió gairebé com qualsevol altra noia;
 semblava doncs que dintre de poc podria dir ja,
 definitivament, com acabaria tota aquesta sèrie
 de visites diumengeres.

Quasi podria assegurar, confirmant el punt
 precedent, que la Seundina no ha d'ésser per
 mi; em sembla que en el fons no som pas
 nous de l'un per l'altre. Ella em diu que jo
 li agradava i que mai trobava que jo, in-
 tellectualment, era massa per ella. A mi, la ve-
 ritat també m'agrada, i trobo com li veig dir,
 que em plauia una noia culta. En resum, però;

jo agrado a ella i ella m'agrada a mi, mes
 és que ja n'hi ha prou amb això? és que
 aquestes dues qualitats, molt interessants per
 cert, basten per lligar dues vidres? Per mi
 no; per mi a més del caràcter, una altra punt
 interessantíssim, n'hi ha encara un altre que
 és potser el més transcendent: l'amor.

L'amor, l'estima verdadera, entre ella i
 jo (i comtu que parlo per mi) no ha aparegut encara.
 Hi ha hagut, per fort mesura naturalment, una certa
 il·lusió que podia molt bé cristallitzar-se en una
 realitat però passa el temps i no ocorre.

Hem de saber doncs el per què jo del meu entusias-
 mament en no volguer precipitar-me. Per què
 correr tant si per resultar potser en total ref?
 Vol més i en tractant-se d'ella encara ^{més} pitjor, no
 precipitar-se, deixar per ell cosc enllac de promesses
 que després no resulten tal, deixar fer els ulls en-
 llac de les paraules fictícies i sobretot que els temps
 i la confraternització sense trobes socials ni familiars
 decidixi sobre el destí de cada un. Si l'amor
 no ocorre quedaria demostrat que ella ha ves-
 cut per un altre i jo per un altre. El que
 seria més difícil de demostrar és on es troba el

47
un company ideal i si vertaderament opus
se li presentara algun jorn, i així mateix he
de dir de ja de la nova companya eterna
que potser eternament la cercaré...

Dilluns, dia, 14.

M'he posat al cap de fundar un radi
del Social Roig Internacional a Montcada i avui
ja m'he posat a actuar. La Joventut Socialista
d'aquí sembla que col·laboraran lleialment
i entusiastes a la formació; femem els altres
sectors antifascistes com els hi can. Tot

J de la guerra a més a més de l'ar-
mistici infantel franco-britanic hi ara altre
tema nou: Davant la impossibilitat de reclutar
noves i capangells, el fascisme internacional ja
envia els seus homes a i així s'ha confir-
mament especialment el desembarc de sis mil
alemanys a Cádiz, Però em sembla que els
sortirà el tret per la culata, perquè per
tots els alemanys com els italians quan tenen
ocasió se'n passen a les nostres glorioses Bri-
gades Internacionals que es venen engreujades
doblement, per l'armamentada forana i per la

solidaritat sempre creixent del proletariat in-
ternacional.

Y Madrid l'administració del rei. Y Fran-
co el programa comú del nostre.

Dimarts, dia, 15 de desembre.

Des de fa pocs dies que Catalunya tenen
rei nou. El britànic Eduard VIII s'ha cansat
molt aviat de fer aquest paper oficial
i a tot a rodar corona i tren per abra-
çar a la seva francesa. El seu germà
el duc de York és el nou rei.

És aquest curiós canvi dinàstic la
promogut a Catalunya un terrabastall
formidable i les clàssiques tradicions angleses
han rebut un fiert mortal al sortir. És
el solivà catalana. Els als anglesos nous
han viscut durant aquesta setmana per
reure el que passava a Saint James. A Cata-
lunya també ens n'hem enterat, però ací
hi han coses més importants que perdre el
temps amb les trifolques amoroses d'un
rei que per president de República hagués
molt més bé. per Y després de molt discutir

per convèncer a l'Edmond, aquest ha dit
que per continuar essent rei, s'hauria de
casar amb la seva estimada, mes com
que aquesta no era francesa no podia
ésser i el reiot ha preferit ésser un sim-
ple ciutadà feliç que no pas d'haver amb
poderó de la terra inferior. Ho ha abandonat
tot per casar-se amb una dona que ja
s'ha divorciat d'un regent, però que hi
farem!, l'amor és ecc. "Lantes verges"
com l'esberoveren i mira...

El pobre anglès, però, ha aplegut la cen-
duta d'Edmond i ara és més popular que
mai, mentre que el govern n'ha sortit
bastant mal parat, car el ventós poble
com el seu rei, veuen que això de
les ferrugues i dispendis no ensina ni
amb la monarquia que poble tan
avencat com l'anglès.

L'Edmond ja no ha reparat ni que el
coronessin i ha reuscat. De regis que ha pen-
sat que ridiculitzava públicament, a tot el per nois
de minot després, no.

Dijous, dia, 17.

He anat a Barcelona per prendre les converses del Comitè Central del Poble Nou, i a més de saludar a la Neuf, la qual feia molt temps que no la veia fet. Ha estat una entrevista curta, però afectuosa i cordial, en la qual heu parlat de tot un pèc.

Si no hi hagués guerra me ho passaria bastant bé, però ara un home ha de divertir de ficar-se a fer el temps amb amiguets, guanyant el falta per d'altres afers més útils.

Un tros, si no hi ha novetat, em puc divertir de fer acabar el meu curs a l'Escola. El meu pare em recomana que torni a la Caixa per tal de puc a les tardes i vespres pugui descansar a ell a les classes, mes a mi, després d'haver-me marcat per anar a les Milícies i tornar de nou al treball sense haver anat al feient, a dirigit que si no hi ha anat no ha estat per culpa meua i que a més el retorn és perfectament justificat, em puc considerar com un remanent d'estabilitat que voldria veure accedir-hi ara, encara que sigui contra l'opinió de casa. Però si per anar-hi he de tornar a l'escola

de Telegrafia i esperar que em toqui, o bé m'ho
 d'arrossegar per les canals de Barcelona, no
 ho faré pas; en aquestes condicions m'ho tornu
 a treballar. Ara bé, si d'aquí m'ho pogués
 anar directe al front tal vegada ho faré, car
 a aquest efecte ja he escrit a en Calés per
 que s'entri si això és possible.
 Tindrem a veure que respon.

Dimecres, dia, 15 desembre.

S'ha format un govern a la Genera-
 litat que ha estat molt ben rebut, que su-
 rant la seva transició ha apossat als
 cercles diplomàtics europeus, els quals veuen
 que a Catalunya hi ha una sentit de
 responsabilitat i coherència que contrasta
 enormement amb el procedir dels franco-
 ses. A més en aquest govern ha estat exclòs
 el P.O.U.M., organització que porta a cap una
 política excisionista i contrarrevolucionària.

Casa sia també el panorama interna-
 cional es mostra més bell encara nosaltres
 i el feixisme internacional sembla que sentint
 el fracàs, amaga l'urpa i es dispa a separar

de la seva actitud suicida. Mentrestant, però els
 bàrbares de Búrgos, continuen fent la guerra,
 i un sempre, amb tropes mercenàries;
 els espanyols, ni als que ells suminien
 comencen, ni si algun soldat espanyol
 hi ha és feriat i quibut pot se n'escapa
 d'ells.

Solament els espanyols mal parits que
 es requereixen són els pariatos republicans i folan-
 gistes i mures. Es presen a les ciutats a vis-
 tar-les i rapar-los-hi el cabell per fer-
 les després fets carrers amb un ritol
 que hi digui « roges ».

Rojes, roges són les dones que
 sapreuen i moreu per delictes d'èsser les
 mullers dels treballadors artificieres. Són
 roges de carn i de sang; i roges seran to-
 tes les dones i roges serà tot el món per-
 què la sang d'elles ~~ser~~ es transforma-
 ra ^{en} un sol roig de llibertat i justícia.

Roig! roig! un roig que no espanta,
 un roig que és un complement de tota
 la sang proletària venada pel capitalisme
 avorrit. Un roig que no tenyint més un

ca rojos de la nostra enseya, i que fa red-
tar més encara la ^{seua} proges decorativa.

Al peu d'aquesta gloriosa bandera hi
ha una filla que té el pare molt lleuny
d'ací; a l'altra banda d'Europa. La
filla es farà ^{gran}, com més gran més venuda,
i marcarà a conquerir pau i pau i pau
pel món. La Catalunya predrà la
mare amb ses quatre barres roges i
ses quatre groguenques; les firmes sig-
nificaran el dolor passat i les regues in-
terpretaran el benestar futur...

Dimabte, dia, 19.

Fa ja uns dies que el Govern de la
República va llançar una emissió de bitllets
del Banc d'Espanya de cinc, deu pessets
respectivament. Són uns bitllets ben fets
i adhoc pràctics, principalment els de deu.

El Govern de la Generalitat també ha
emès tres sèries de bitllets petits de deu pessets,
vint i dues acòs cinquanta cèntims, res-
pectivament, els quals tenen forma ~~seua~~
blant als bitllets nordamericans

Leure anada a Montcada per passar
 les comenceries de la primera Assemblea
 del Secret Regio Internacional, m'han dit que
 acabava d'arribar del front el company
 Casp. Tot seguit he correput a buscar-
 lo i a veure que em seria sobre la primera
 lletra que li escrivé.

Ha estat una visita breu car, el
 pobre exist encara havia de dinar i llar
 uns moments acabava d'arribar.

Sobre la carta esmentada m'ha dit
 que anava bé i després d'una mica
 de parla em han aconsellat per pen-
 sar després.

Dimanche, dia, 20 deembre.

Durant tota la setmana, quan a la meua
 ment apareixia la imatge de la Jourdina,
 veia que s'accentuava definitivament la
 posició dibuixada el dimanche passat: La
 Jourdina no ha d'esser per mi. D'aquest,
 per avant posant fi a la comedia, m'ha
 reingut de prendre l'excusa de l'arribada
 de en Casas del front, i amb ell he anat

agrupada tarda. Hem anat al Trice
on abans de començar el botell m'ha
acordat d'explicar les condicions de
la nova ~~re~~ incorporació al front.

Locant el ball, he passat una tarda
divertida amb varies simotes, i, principal-
ment, amb una que devia anar ~~al~~ ama-
gat ^{al raporta} al ball. Era força maca i simpà-
tica.

Dimarts, dia, 22

En altres anys, tot dia com avui
era de molt bregit a Espanya i principal-
ment a Madrid amb la tradicional Rifa
de quinze milions. Aquest any ni a Madrid,
ni a Barcelona, ni a València hi ha hagut
entusiasme. La Rifa, amb els dos primers premis
a la Reserva ha passat sense pena ni glòria.
Ningú o gairebé ningú no ha fet esment;
nosaltres no hi hem jugat ni cinc centes.
I em sembla que veient el cas que en fa
el poble d'aquest joc que sempre hi perd,
seria hora d'eliminar-lo, no temerament
sinó que significativament.

Dijous, dia 25 de desembre.

Avui dia de Nadal; en altres anys era tal dia com avui, la festa màxima; arreu en cada llar hi havia més o menys la gran festosa: ben dinars, esplèndids postres; terrons, ametles, xampans, licors, etc. Era el dia de les cartes, de les impertinents felicitacions dels costers, els cambiadors, grans, irossos que sortien fins de tota terra amb la fatídica felicitació, que no era tal sinó una remuneració especulativa, verganya de la classe capitalista.

Opunt any el Nadal ha passat sense anar ni a dalt ni a baix. Etohem ha treballat i rec que molts pocs l'han celebrat com solien, puix que a més que a vea extractes de presoners, hem ha abolit per a nostre, aquesta festa del naixement de Jemurist, el qual en les consciències dels homes pot continuar venerant-se a Crist, però jo puc que no pas com a déu, sinó com a home,

54
fer cert. de principis molt humans i molt nobles, però que avui són ja, com a em-
cia redemptora, força antiquats i han de
deixar pas a doctrines que no provenen
de Déu, si bé tenen per a la redempció dels
humils, uns fins més pràctics i que a des-
grat dels mercenaris de l'Anglaterra, tenen
tantes moltes de les coniques morals i
àdhuc espirituals que concebé aquell filò-
sof místic anomenat Jenerist. A aquest
l'han tret els seus deixebles posteriors i han
arribat a fer-lo odiar dels seus preferits:
els humils. Jenerist, a pesar d'ells, si
com a Déu existís, mereixerien la seva sim-
patia sense venerar-los amb riquíssims pa-
lacs, or i pedreria i amb reivindicacions amb
moltes de les seves coniques però amb tònica
diferent.

els seus traïdors diuen: «fe i'obediència ega
a Déu», que vol dir a ells. Un déu no pot
ésser mai un tirà i tal com ells el vo-
len representar: omnipotent, omniscient, jutge,
revisor, rei, etc. resulta d'ésser més l'home,
dictador i tirà que mai el cristià sagi.

comunitat, cosa tot al contrari del que era
com a Lluçanès; dolçera, amor, submissi-
vidat...

Quin també es compleix el III
aniversari de la mort del primer Presi-
dent de la Generalitat, Francesc Macià,
home de convulsions nacionalistes i univer-
sitaristes que mereixé l'estima i la
simpatia de Tolson per el tractat.

Jo hi havia parlat amb ell i principal-
ment els meus pares hi havien tingut molta
relació, car la meua mare havia estat
una serventa seva; jo hi he estat
jat més d'un mes a la seva casa de
Lluçanès.

Quan morí, Catalunya sencera i tota
l'Espanya lliberal plorà la seva mort;
fou un enterrament que no s'havia vist
mai a Barcelona; d'una hora i tres; fill-
les interminables de banderes, representacions,
personatges, comissions, etc i més de cinquanta
cassos de cerques i llargues en sintonia
colores barrots, per ell tan estimat.

J. el veig veure per primera vegada
al soló de Sant Jordi de la Generalitat, dins
del taquí i embolicallat amb la bandera pro-
els Catalans d'Amèrica i' veure s'esperar gran
anà a aquelles Repúbliques.

Vine passant digné: «És la persona
que ha s'embellat més a Don Quixot»
i efectivament, tenia puelion de quixo-
tesca la seva figura, i' adme el seu ideal
desinteressat i' ~~desinteressat~~

És l'home que en vida i' mort havia
i' és respectat per admiradors i' rector d'i-
deologia distinta. Un escriptor marxista
ha escrit que era «l'home més bo i' més
digne d'Espanya.» Els barre de directon
es describiren encicicant davant les veus
desfelles. Catalunya segueix el seu
camí: emancipació nacional i' social. d'a.
quest tros de món que té la «terça més
sufanosa de tota la capa del cel» ^{upant} No
doblarem però els altres trossos de terra
de la resta del món, i' sobretot de
la d'Iberia.

Per Barcelona ha aparegut un cartell

que porta un retrat magnífic de Maria
rosiant cejaia i diu: «Catalunya ^{continuarà} seguir
el seu camí». És un record sentit
després del tercer any de la seva mort.

Mentrestant, dins al dolor de la guerra,
el poble català desfila per la seva
tomba i li rendeix honor i glòria...

Dinsabte, dia 26.

Des del principi de la lluita que
volem començar a aparèixer per les
pàgines de Barcelona, costell, al·lusió a la
guerra i de condemna dels feixistes. Han
estat succeint aquests costells i entre
ells s'ha de dir que n'hi han hagut alguns
de molt interessants i fets amb admi-
rable gust artístic, Però el que
ha estat molt l'atenció per ésser
fet al·lucinant ha estat el que
representa un bloc, (no ho representa
més que ho és) fotografiat al natural
i que en el full hi diu en cal·li-
grafia pròpia: « Jo sóc amic de tot
car del poble de Catalunya: - Autor»

Orfeenkova) Consol general de la U. R. S. S.
a. Barcelona.

El simpàtic Consol ha escusat una prova més als diplomàtics capitalistes de com es representa un poble, i com se n'estima un altre.

Per la tarda, amb en Casel, heu anat a veure el pare a la Clínica, i després jo he anat a recórrer diverses diligències, i a més m'he comprat un rellotge força bufós i modern. També he anat a cercar-me uns pantalons que m'havia fet fer.

Finalment he anat a veure aquella "marqueta" prostituta i com que no se la trobava, m'ha vistat l'atenció una francesa, més després m'ha defraudat del tot. Sense jo demanar-li s'ha venut per la boca però amb un aire tan mercantilitzat que feia basca. ^{Xiquet} Aquesta classe miserablemunt real la heca vintar-les per caixer-les i estudiar-les, i veure que malgrat el seu origen dramàtic, elles no fan res per dignificar-se; la dignificació no ha de partir d'elles. Cagueren en

l'aleisme i fan el seu casu' de creuar
 imposat per la moral burgesa. Fora a la
 moral proletària estorça aquest abomi-
 nable negoci de luxúria i de caru' per tot
 de dignificar o almenys evitar el futur
 de les innuents víctimes i fins a la des-
 aparició completa.

Dimenge, dia 27, Desembre

Al matí, dia gris i fosc. Lectura
 dels tres o quatre periòdics habituals i el
 llibre de torn.

Per la tarda, quan ja estava festi-
 gant d'estar a casa sol, ha arribat la
 Sundaya pre junt amb sa germana i
 llur tia vinen a veure els seus avis.

Finalment i amb plena responsabilitat
 moral he afirmat que entre la Sundaya
 i jo no hi ha més que amistat, amicitat
 d'amic; potser algun dia serem més
 però promeses no, (almenys per ara). Heu con-
 fraternitzat una temporada i l'amor no ha
 aparegut (i torna a parlar en singular). Sense
 aquesta condició per mi no hi estaria verta-

dava i per aquesta raó pot considerar-se cancel·lat, en quant a relació amorosa entre la secundina i jo.

Sento revolt, ja és que ella esperava la meua decisió abans d'acceptar la d'algú altre, que l'espera bany estat inútil. Però la sinceritat del meu sentir és ben plena i ben sentida.

Li voldria dir així mateix a ella però per una banda no hi ha estat perquè no haurien arribat a tant; no obstant espero dir-li quelcom.

Dilluns, dia 28.

S'ha constituït aquest vespre el Comitè Local del Socors Roig Internacional ^{ajunt}. Jo veig passar neurosotòria a tots els sectors antifeixistes de Montcada i s'han presentat tots a excepció dels tres de la C. N. E.; és a dir: l'entitat central sindical, la F. F. I. i les Federacions Libertàries.

No és comprensible aquesta actitud davant del S. R. L. Només això pot atribuir-se a intencionalitat absurda i a ignorància. No obstant,

nosaltres, mantindrem no amb ells, sinó amb tot hom, relacions cordials.

Després de l'informe del Delegat del Comitè Central es procedí a l'elecció del Lowl i quedà constituït de la següent manera: Secretari General, jo; amb caràcter d'independent; Organització: un representant de l'F. R. C.; Agitació, Propaganda: P. S. U. C.; Ajut: Unió de Rabassaires; Finances: U. G. T. i dos secretaris adjunts un de les J. S. U. C. i l'altre de la Cooperativa Obrera Populars.

Dijarts, dia 29. Desembre

La premsa d'arreu porta la informació del formidable acte d'homenatge a Macià celebrat el propi format diumenge a Belles Guàrdies.

Fora una concentració patriòtica magnífica en vibra l'esperit de l'Oni, figura inextinguible en la història contemporània de la nostra terra. Jo estic completament identificat amb l'ideal de Macià i volem un sempre d'ell en el sentit de la lluita mundial del proletariat contra el capitalisme. Per això, en la societat actual i per a construir una altra

és necessari ésser comunista. I jo, viot en
un ambient semi-burguès, he cumpert aquesta
necessitat i sóc comunista.

Maià, si veies ara Lleria enganguada seria
encara més socialista i més limitador. I
Campany és igual. El seu discurs del diu-
menge és senzillament formidable i ha im-
presionat l'aprovació de tots els antifascistes.

Hans com Campany, malgrat no ésser
essencialment proletari en fan falta, car
porten un gran servei en mantenir la mo-
ral i la confiança semi-burguesa fins el triomf
definitiu del proletariat. Però el que també
manquen són vertaders revolucionaris pro-
letaris i al mateix temps gens nous d'aquest
camp de classe. El P. S. U. C. no té, al
meny entendre, un geni proletari; manca
doncs a Catalunya el Lenin català.

Dijous, dia 24. Desembre del 1926

Bon dia! Anni morra al front
el meu germà Pere. Aquest muller ha sortit
de casa formidablement equipat i ha dit
que a les dues era l'hora de partir. Ha mar-

est molt content i jo li he enviat la
 seva sort. La mare, ferma; el nen
 abans de marxar, a Barcelona; ~~però~~ et-
 te segur que l'acomodarà amb sentiment
 i recança, mes també amb joia i orgull.

Jo ^{veus} en desitjos de marxar també, i en
 defecte d'en Carles, que és força torbolat,
 se recorregut a en Borri perquè m'ajudi.

Una altra coincidència de fi d'any:
 Al pare li treuen avui el guix de la
 cama i bon ven preu prompte es rei-
 tegrarà a casa.

Si hagués de fer un balanç de com
 m'ha anat aquest any que veur, sinera-
 ment hauria de dir que a mi no m'ha
 anat malament; en veient familiars
 ja no ho podria dir igual i de cap ma-
 nera en veient nacionals, ~~per~~ ^{per} el qual
 ha estat desastros, terrible... si bé és d'es-
 perar que d'aquest trastol imposat en car-
 girà un ordre nou, radiant, reuvell de
 justícia i de llibertat, ^{capit} de pau i de progrés,
 reblert de cultura i d'auor...

Lions, dia 1er de gener del 1939

Compt' d'ahir vam anunciar festa a les
noies per anir, vaig marxar amb a Rose-
luna per algunes diligències i em vaig quedar
a dormir a Ritz amb els companys Aleix
& Cosol.

La nit de traspàs d'any ^{el} vaig fer tot
el Price dansant i després a dormir.

La cambra del Ritz és vertaderament mag-
nífica i fins ara havia estat inaccessible a nosal-
tres; de fet, els privilegiats eren els únics
possessors. Veritablement la resistència que oposen
davant la pèrdua d'aquests privilegis, dins
del seu punt de vista, és reasonable, ~~no~~
dins del punt de vista ^{de} la humanitat, és
inadmissible i inhumana, ~~etc.~~

He estat l'any fent un viatge seri-
os del port a Montjuïc en el ferrocarril penjat.
El panorama és espectacular i el trajecte
interessant.

Per la tarda al cinema amb l'Amiga Neny
& la Mercè.

• Dissabte dia 2

... Al vespre a Difusió amb l'autobús

ha minutal transcorregut una noia de la Colònia
 Orlend, que ara ja és casada, amb la qual jo
 havia besonniat moltes mirades quan ^{ella} festejava, però
 mai havia tingut una sola paraula. La noia
 és molt maca i fina; volia ca per me
 par-se, mes com que festejava, jo res.

Ara que quan m'ha vist m'ha semblat que
 em soluciona amb els ulls després de molt
 temps de no haver-la vist. Jo com que estava
 enfront d'ella, era molt insistient amb les
 meues mirades i ella no es perdava curta
 en tornar-me-les. Tanta insistència m'ha
 emocionat, principalment perquè començava
 a estar-se per deixar ella i no he pogut
 resistir-les, com he hagut d'abairar la meua
 vista.

No he dit res sobre el motiu d'aquest
 interessant diàleg visual per part d'ella;
 per la mare que dir que m'agradava se
 soltera i m'agrada de casada, però no l'he
 estimada mai. Mes em demano que és fàcil d'es-
 timar una dona tan bonica i dolça.

Einc meus gams boges de parlar-li per treu-
 re'n l'entrellat, però és molt difícil perquè

un veien ^{molt} poc i encara en lloc no addients.
 Algun jorn, però...

Dimenge, dia 2

Un dimenge sabbat. Pel matí bi-
 gien, lectura i treball; per la tarda sense
 gaires games he anat al Foble Steu i des-
 prés a la Clínica.^X Un dimenge com d'al-
 tres d'anterior però els altres, llavors tenien
 encara l'abieut de la il·lusió; ara, com
 ja he dit, aquella il·lusió passada. No obs-
 tant, ella, la Scandina, m'ha preguntat si
 aniria a Martorelles el proper dimenge
 que hiirà ella. Li he respost eromica-
 ment amb una possibilitat. No ten
 games però d'amb hi per anar deixant
 a poc a poc aquestes visites després de la
 resolució presa.

Dijous, dia 7.

Els feministes italians, com tots, tenen per
 norma tirar la pedra i arregar la mà, o sia
 obrar a traició adbeu amb els seus amics.

Es el cas d'ara a Ciampiterra que els

matèria dia que s'iguessa amb Itàlia un can-
 canvi sobre el Mediterrani, i el poder a les Balcanes,
 transmetia a Còrdia 6500 soldats italians equipats,
 posant en ridícul als britànics, i la seva
 empalagosa i fastigosa creuista.

Alemanya fa actes de pirateria espasa
 per fer perdre la paciència al més imperial, a
 més de transmetre a milers els "moros rotos"
 a Espanya. I Anglaterra recusa entrar-se'n.
 Així va trair i vendre's Albània
 i el seu que recorre per ho igual a Espanya.
 Més tingui en compte que Espanya no és
 Albània, i el foc d'ací... etc. Ve de
 punt el proverbi: "Llucen les barbes del teu
 veí segis folar, fora les teves a remullar"

Dissabte, dia 9.

Amb les forces alemanyes i italianes
 arribades de Gènova, els "nacionals" han enviat
 una ofensiva fulminant a Madrid, però
 els seus defensors han resistit l'impetu i
 si bé la situació es diu que és encara
 greu, les milícies tenen una voluntat
 que ha arruïnada arreu del món, amb

la seva resistència heroica i amb els seus formidables contrastats.

Però el bo del cas és que de fet ja no són quatre generalats traïdors que ataquen l'ordre i el govern legítim, sinó que ^{tot} l'Alemanya nazi i l'Itàlia del feix les agressores, amb unes a conver-
tir Espanya en una civíl colònia de les potències feixistes.

La guerra és feta a traïció, sense declarar-se públicament com és costum dels bàrbaros feixistes. No tenen ni la volen-
ta de dir: Declaro la guerra a Espanya. Ans al contrari, fan veure que no hi inter-
venen, preuen part als comitès de no in-
tervenció, i en resum es ficen Europa
i ara la tràgica comèdia de la farsada
d'Abissínia la volen continuar a Espanya.
Nosaltres som els comedians tràgics
que els feixistes ens ^{volen} dirigir i obligar a
prendre part en llur farsa. No ho van
requirir! I les potències democràtiques volen
ésser com els crítics implacables i ~~fer~~
anunciadors de suspensió de la farsa tràgica,

però els directors d'excusa feixistes no feu cas de les veves gesticularies de protesta ridícules i contumacment rebeguent fer sortir una obra que no pot recibir. Mes l'èxit un jereu els acompanyés, pobres diables anglo-francos! llurs cobardia la pagarien corag ely serien llavors els tràgics comediantes de toré. I si ^{no} sempre, meyre ds europeus demòcrates han d'arrossegar durant la seva feca existència, el pes d'un crime magne que podien evitar de no haver-se deixat imporsar per gesticularies del feix; el crime dels assassinats innocents de Madrid, i altres ciutats.

Dimenge, dia 10. Febrer

He sortit amb la intenció de fer una foto aerodinàmica i no s'ha pogut fer pel temps rox que s'ha posat.

He visitat la Julieta Corangé per veure com estava la causa del seu marit. I després he anat al Price no gaire a gust i s'ha sortit força content, car he'can-

quistat" una "sarsa" molt carada que
 si he ballat molt a gust i' penso ter-
 minar hi el proper diumenge.

Diumenge, dia 13.

Tot voldria parlar i' escriure més sobre
 les impunitats dels rebels i' els seus aliats ale-
 manys que s'han apoderat del Marroc
 espanyol, però voldria, podria dir tantes
 coses viles, tantes traïcions, tantes barbaritats
 que espaventa. I al final encara diria
 poc; per això callo, per això i' per ven-
 gança de què siguin ibèrics els prin-
 cipals traïdors. Els venuts! Si Tellerole,
 si Palafox no vegessin, què dirien d'ells?
 I si Goya visqués, com els deixaria al
 tapís?

Dissabte, dia 16

He anat a la "Plèica" per ajudar a
 llevar el pare i' gran i' heu arribat en un
 delfi, heu estat prouablement sorpresos al
 veure'l sorgit davant la taula i' saber que
 ja havia donat un passeig

En preuen finalment, que prompte podria
retornar a casa.

Ens hem quedat amb en Delfi a sopar
al Ritz, després hem anat a teatre. A
dormir, al Ritz altre cop.

Dimenge, dia 1.º

En Delfi, després dormir fins a les
deu s'ha llevat per anar a casa. Jo,
me quedo a aquella magnífica cambra de banys
he fet "neteja"; després a emmaixar i
llavors he anat a la terrina que feien
sessió matinal de cine a base de Laurel
Hardy en "Un parell de gitans".

Ha resultat un bon programa.

Per la tarda al Price. Quan hi
he arribat no hi era la del dimenge pas-
sat i m'he posat a ballar amb una altra.
Després amb una que vaig conèixer el
primer dia. Amb les dues hi ballava
molt a gust i "prometien". Tant és així
que ens feren anar a ballar pels voltants
de les llotges amb èxit. Me, però hi anava
m'he adonat de la freqüència de l'altra

i amb una amiga seva molt ben fonda.
 Per un moment no he sabut qui fer,
 ni anar amb les unes o amb les altres.
 Aprofitant però una ocasió propícia he
 deixat les primeres amb un ballador i m'he
 traslladat amb l'altra, o sia la del diumen-
 ge passat.

Com que jo era sol per tots dos,
 he hagut de reportar i a fe que no
 ho anet malament.

Amb un sol diumenge, o millor amb
 una tarda se n'han presentat quatre flaus fermy.
 Preveig que si continués a la reaparició
 seria "sort" amb sicotes, mes la mediana
 luxúria mereu, com la de tot, l'he de
 veure i marcar tan prompte com pugui
 fora d'apunt ambient fermy de rera-
 guarda mal organitzada; i combatre'l fins
 que es posi més a to amb les circumstancies
 no sol, en el sentit finq; degre, sino
 adue en el ~~reforç~~ polític, i demosta-
 tir.

Dilluns dia 15.

L'Amiga Celaya que fins ara ha estat de començament ací a les escoles de Difusió, ha continuat venir al seu càncer, a es-
perat de que veia que la transferència al
de Ripoll.

Durant aquest temps, en les estades d'oborja, a vegades ocupant-se a casa, quan ja anava a l'estació, em heu in-
filtrat en una amistat força profunda i franca. Tant és així que la nostra comade-
ria ja ha estat interpretada per les meues
negres del poble, com un parentatge
fet. No heu anat tan lluny; no heu
fet més que certificar una amistat que
iniciarem els pares d'aquells en la seva
infància; així doncs sou amics per tra-
dicció familiar.

Al seu costat, per que negar-ho, hi vaig
a gust, car és sobretot d'una bruna
serpenteant, bona, benica i simpàtica.

Jobre d'altitud respirat parentatge
heu ^{fet} el vostre contacte naturalment, i
aquí ha tingut en les seves reaccions,

expertes sentimentals per part (quasi ho afirmaria en plural) d'ambolós, mes no crec que ultrapassin mai d'una bona ferma i bivera amistat.

Dimarts, dia 19.

Ben agraement he constatat que la Celaya avui també ha vingut. Al-meces, m'agradaria que restés aci fins que jo scabi la recua gestió, puix que del contrari les estances d'esperja i els viatges a l'estació ^{per anar al reune el pare,} resultarien superflus i molestos.

Dissabte, dia 23

Aprofitant la setmana anglesa he anat a veure el pare i de pas a parlar amb el seu metge per veure quan podrien traslladar-lo a casa. M'ha dit que probablement el proper dimarts.

He anat a la Clínica les cosines d'Hospitalet i amb elles, després heu anat a donar un volt.

Després he anat a l'Agroparc d'Es-

criptors Catalans, per veure si podia inscriure
 com afiliat. Una senyoreta molt
 simpàtica i bonica m'ha dit que l'Organ
 jaia és precisament d'criptors fets i
 consagrats. Jo m'he dolgut que a més
 a més d'aprestar-me no en tingui
 un altre dedicat a fer-los de nous,
 i m'ha respost que hi havia el projecte
 per mitjà d'una comissió de fer qual-
 com en aquest sentit. No obstant i ~~estant~~
 després jo encara irèsit en matèria de
 llibres, m'ha dit que presentaria la meua
 proposta i que d'ellens a dimarts po-
 dria anar a saber el resultat.

A sopar ^{demunt} al Ritz, com els bofs.

Dimenge, dia 24

Per mitjà, com que he fet un
 dia, heu anat amb en Delf al Mary-
 land a veure una fel·licia de llibertat
 que m'ha agratat molt. Singularment
 quan un dirigent nacionalista dirigeix en
 ple teatre una parella al tirà del seu
 poble, m'ha encoratjat en gran manera

Per coincidir en absolut amb el cas de Catalunya quan la maccarpia controlista.

El tema era de l'època dels tsars de Rússia, quan aquesta nació imperialista tirantitzava Finlàndia.

Per la tarda a la Curica i després al Fric se m'he ^{tridat} amb l'amiga ben "posada" o via la Mercè, del diumenge parrot. Ens n'heu anat a ballar a les llatxes i al cap de poca estona hem marxat a un restaurant.

Com que va semblar el diumenge parrot, del Fric en tindrà plaus tan feres com el d'avui, mes a desgrat de poder continuar el d'avui no farà pas res per continuar-lo puix de restar así, cada diumenge podria sortir amb ella, però n'apunta situama que entra ve el part, m'annarí tot seguit i guardari els divertiments per quan sigui venut el feic a Nòria.

Dilluns dia 25.

Definitivament demà partirem el pare a casa, i és el seu metge d'ha demanat ja d'alta.

L'home Josep de Lleida ens ha escrit una lletra i ens diu que el Santjoan, un germà del Pasqual, ex-company de treball meu, ha mort repentinament. M'ha costat de creure-ho puix que era una amistat que apreciava molt. Ell fou per mi a més d'un bon amic i conseller, i un superior a la vegada, però un superior que el podies i ell s'hi considerava, com un company més.

Recordo encara que quan jo vaig anunciar la meua decisió al meu metge de la Casa Guin, ell m'agafà tot seriós i em digué: « Bé, però, Ramon; ara t'hi vols anar? » Ho digué d'una manera quasi implorant però em va emocionar molt. Era l'amistat i el companyerisme sincer que m'acumellava.

Sento molt, molt aquesta pèrdua pel que ell era i a més per la meua distància de ~~vida~~ vidua i fills, i si me atre-

111
rar-me a Lleida de pas cap al front, emicé
a tetanitzar el meu sentiment

Dimecres, dia 27

Fins ara no ha arribat a casa el parr.
Així no vindrà per culpa del cotec.

Després de l'arribat, els companys i companyes
de l'Escola li han tributat una carinyosa ben-
vinguda i ell estava content després
de tres mesos, de poder retornar a casa.

Jo, acabada la meua missió com sub-
stitut seu, he començat tot seguit a preparar-
me per marxar al front i així mateix
ja m'he acordat d'algun amb el
característic i democràtic «a recoure». Més
m'ha semblat que aquesta salutació no sona
gaire bé en un acordat com el present, car
sembla un contrasentit dir «a recoure»,
quan no saps si vertaderament es recorre
més. «Salut» em sembla que va millor puix
que m'afirma m'alega una nova medicina

Dissabte, dia 30

Després d'haber estat aduosa la meua

sol·licitud a l'Agència d'Escriptors Catalans
U.C.T. de aquat avui a enviar el carnet
i a presentar la ~~meua~~-biografia meua.
M'ha rebut la mateixa resposta de
l'altre dia i avui encara ha estat
més lenta i impàsiva amb mi.

Quan ha estat lenta de la toaca que
ja li he ocasionat, heu portat una estaca
amicalment i en heu continuat amb mol-
ta cordialitat.

Ora ja sóc soci de l'Agència
i per tant considerat com un escriptor.
El meu deure és treballar per esdevenir
per cada dia me, així passo per-ho.

Diumenge, dia 31

He ordenat les meues petites fetes per
mi i per la tarda he anat a Barcelona.
M'he trobat amb la del diumenge passat
i he anat al cinema.

Si no marxés és el que deia: pla
ferm cada diumenge. Dues vegades he esca-
lat. Però res; la luxúria i el plaer per
quan hauria sigut lleure de traïdor i d'immors.

Dimecres, dia 2. Febrer 1937

D'efinitivament crec que demà marxaré al front. Oriu m'han telefonat anunciant-m'ho.

Ombs aital motiu m'he acomiadat ja dues vegades de la Carme. La primera fou força emocionant, i'adobe vaig besar-li el rostre. La segona abis es feren una feblesa. I'arui s'han tornarem.

Aquest motiu feren començat a l'hora de l'embargo una cartell anunciador d'un cinema que vaig veure abis a l'Uspuinasua. El cartell deia: "Fue sin querer" I' al costat continuava: "... i'empezaron a peurar se".

La nostra vella ha fet el seu comentari dient que si jo torno del front encara em casarany. L'ha posat un exemple soldicent.

Ella m'afirma m'he nega, naturalment, i' jo tampoc, encara que ^{no} crec pel vaticini de Dda Luira, puix que per mi es una bona amicitat i... això sí: també una mica de sentimentafirme.

L'he rebrotada amb la meua respiracion

i li he ofert alguns foto. També me
n'ha demanat una de les que darrera-
ment m'avia fet per el ~~carret~~ carret de
l'Agrupació d'Escriptors, Orlans, que per
cert està fora de. Si he donat amb
una dedicatòria.

Livendo, dia 5

Aquí veig arribar a Cardienta a
quatre quilòmetres de la línia de fer.
Vam arribar un altre company de la
mateixa Brigada anomenat Ventura, molt
trèmpat, i jo. A Lleida vam paror molt
foc i molts paig forlar amb en Sabatí.

Aquí he trobat altres companys de la
Comuna de Cardienta, entre ells al meu ^{veí} Joan
Pons, Guanyó, Tany, "Machau", etc.

Cardienta està bastant castigada per
l'artilleria enemiga. És un poble força baix
i gran, però anomenat de població civil. El
més dolent són els carrers, els quals amb
el foc estan intranquils. En canvi les
cases són solides si bé bastant menudes d'ob-
teraf.

Aquesta és la primera vegada que
 sento de Catalunya i ~~em~~ plaer que la
 meua primera sortida a fora de la meua
 terra sigui per defensar la llibertat i
 combatre el feixisme.

Les terres aragoneses són ací planes
 i aspres i bastant incarecades. Aquestes ex-
 periments ben atrets per experts agricultors
 podrien donar molta riquesa, combinada
 amb un espas regadiu per mitjà d'un
 apiedute que ja hi ha.

Per la tarda se va a Obniente
 ací per ara hi restarà. Ací hi ha l'Estot
 Major de la Divisió Carlos Marx i el poble
 està habitat per població civil. Per cert
 que els infants van pels carrers sense
 escola.

Dissabte, dia 6

M'he fet amic per mitjà d'un Roca
 d'una família d'aquest poble molt bona
 i m'han explicat algunes coses interessants
 sobre la vida dels naturals d'ací i l'hi
 he subjectat a un suc anomenat de

Solferino que era l'amo de tots aquests
volants i tot el poble depenia d'ell. Aquesta
gent es devia incondicionalment a ell quasi
com en els temps feudals; total el molt
bandit els pagava amb jornals de misèria.

Diumenge, dia 7.

Enf Juan donat un dinar excel·lent
encara que s'ha fet esperar. Per potes,
hi ha hagut manpany, meravelada i
cafè.

Poca feina hi tinguent avui, car per
la tarda hem fet un focicig per la jo-
bació on hi ha poca animació entre
milicians lliures de servei, trinquetes i
afiliats de cotxes oficials.

Es diu poc per la nit potes hi hauria
ball.

De bell nou m'hi ha hagut sessió en
concei hem fet una reunió de camara-
deria de la Brigada que m'ha agradat
molt. He pogut constatar de qui manera
sosten la unitat i la unificació obrera
autofeixa tots els companys de la nostra

Brigada.

La reunió era a uns cossos a una
 commemoració d'hacer guerit un company meu-
 tall i després en memòria d'un altre
 camarada mort pels finants no fa gaire
 dies.

Dimercs, dia 10

Fornos a ésser a Fordienta. He
 arribat s'oni per fer uns plànols de
 la fàbrica de farina que hi ha.

Al·lí hi ha bonys campanyes i es
 fa l'arròs. L'història que no em trobei
 ten fi. A. Aluminant una finestra i
 una porta fent galeró, es van ocupant
 en que en constipés. I a fe que ho
 aconseguiren.

El que voldria aconseguir és tren-
 re'l sociat de sobre perquè és un tall
 engarriós.

Dimecres, dia 12

S'han acabat els plànols mes
 gairebé convenen-les; ja que ha estat

compis a Edmundo falta gent. Ara ara
faré de redactor literari de l'euillerg
de rodias.

Sembra que el quiss o el que sigui,
perquè no se' el que és, va marxant.
els aus m'ajuden.

Disabte, dia 13.

M'ha acabat d'èixer redactor literari
de l'euillerg i ara a fer de present,
nomenat per l'Estot Major a Corralles.

Hi he anat amb unoto, a la tarda
ja he anat a l'Escola nomenant del
mestre essant, que per cert és molt triu-
fat.

He simpit la Delegació Política i
he fet les presentacions. Dilluns a la
tana de ple.

Ja faré com un director, car tin-
dré una col·laboradora pels unots i
un ajudant.

M'ha fet bona impressió.

Sortiré allotjat a l'Hospital Militar
i va molt bé.

Dimenge, dia 14.

He escrit a casa notificant-los hi el trasllat.

Avui he tornat a treballar en Grànc (Banc) i altres companyes de l'Electro.

Dimar excellent i a passig amb els minuts.

Per la nit gran treball amb les infermeres.

Dilluns, dia 15.

M'he estrenat com a mestre al aquest poble. Va bé. Per la nit ha vingut la Delegada Política i els ha fet un discurs als de desitje; jo també els hi he adreçat uns mots encoratjador a la tasca de llur instrucció. ~~Per~~

~~Avui faré com de director dels tres graus en que dividiran l'Escola quan tot estigui en condicions.~~

Dijous, dia 18

M'he arranjat en una solitació de l'Escola, desallotjada, una cambra particular formidable: llit de matrimoni, tauleta de nit, taulador, llums, llum al capçal, despertador,

etc. Comoditats que no podia tenir al front i una; les tinc. Ara m'una veure si duraran.

En quant al menjar ho faig igualment a l'Hospital i per cert no gens malament.

Allò de l'envestit^{ha} sembla que s'acabat, si bé encara no sé el que era. Per mi però era l'aigua de Carbiñta que és dolenta. Aci la bec mineral.

Dimecres, dia 19.

Fa ja dies que estic ben atòrat que ha caigut Màlaga en mans dels francesos. L'una ho vaig saber, la veritat em causa emoció i ho vaig sentir més que res per les múltiples morts innocents i de desafortunats que costaria. Efectivament, així ha estat; les pael de mort han anat a centes. Però malgrat tot no em vingué a la ment d'escriure'm i així ho atribuiria a que la caiguda no la vaig considerar com el preludi de nostra derrota, sinó més com el de la nostra victòria. I en efecte he constatat que la pèrdua d'aquesta

ciutat ha estat pels antifranquistes com l'es-
peró definitiva per organitzar-los disciplina-
riament.

A més, posteriorment s'ha bombardejat
pels facciosos Pamplona, València, Cadessa, Pobla
de Segur, Capdepera, etc. Principalment a Bar-
celona: València hi ha hagut víctimes sen-
sibles, mes res; tot això només serveix per
per encardir-nos més en la continuació fins
al triomf final, puix que es posa en
evidència més encara la gran traïció dels
"espanyolista", com són els vaixells italians i
bombardejadors.

Avui he rebut tres lletres de Madriud.
Ha estat una gran alegria per mi. La una
era del pare, l'altra de la Carme Calaya i l'al-
tra del seu pare. És un gran goig tenir no-
ves dels teus quan ets lluny d'ells. La de
casa ha estat la primera que llegit, amb la
quina hi anava un tarja del Delfi des de
Gina; després he llegit la de la Carme
i per últim m'he quedat la de la Carme
o sia la seva filla, la qual m'han agradat
molt els seus temes i resposta feta a

correu requit.

Dissabte, dia 20.

M'he dedicat a organitzar els horaris dels grans de l'Escola. Al vespre tot acabat, hem fet amb la Lluisa, una infermera que em ve a ajudar als cossos a les classes, l'horari per les seves noies.

Aquesta Lluisa és molt bona noia; simpàtica i bonica, sobretot de lluny. El seu cos és atractiu i gracios. A la palera, li han mort la seva mare els feixistes per haver parit un fill antifeixista, i ella va estar presa i a punt d'èsser afusellada; per un altre es salva.

L'altra col·laboradora del dia és una noia nova; ambdues són evadides de camps faccials. La melodeta seria un gran tipus, car té quinze anys i promet molt.

M'han explicat barbaritats feixistes visudes per elles i sembla impossible que el salvatgeisme del feix hagi pogut denigrar tant. Els noies al seu costat són deus de l'ordre i del humanisme.

Dimenge, dia 21.

No pres la matinata com feia temps.
bany que no ho feia. Est solt en un llit
que va molt bé, que havia de fer? dormir.

Les deu unyts deu venir quan m'he llevat.

Per la tarda se escrit varies lletres.

Esperava amb il·lusió aquest vespre per ballar
amb la Carme, Lluïsa i les altres de l'Hospital,
però no ha pogut ésser. A més de mancar
el germà de la Carme, ha vingut un solista
que s'anomenava a Crostki més apagatós
que la ~~tota~~ Kola i no s'ha volut donar
compte que robava.

En total que a dormir sense bullar.
Muy mal que han dissegot les tantes de
Lluïsa i jo.

Dilluns, dia 22

Poca cosa de nou. Esperava al Cap
Polític de la Divisió i no ha vingut a veure
l'Enda. L'el·lidit cap s'anomena Manuel
Cureba i és de la Divisió Carlos Marré.

M'havien pres un gos llep molt bonic
i un senyeta que en quedareu veure. Ha des-
aparegut del corral on es vivia.